

УДК 373.011.3.016:74

Індач Юлія Леонідівна

магістрант, спеціальності «Середня освіта. Трудове навчання та технології», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ

Стрельцова Надія Вікторівна

*асистент кафедри технологій виробництва і професійної освіти, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ
e-mail: streltsova.itott@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Навчання ніколи не буває справою чистого інтелекту, воно завжди включає емоційні та вольові процеси, які, породжуючись навчанням, впливають на його освітні і виховні результати. Вирішальна роль у формуванні позитивного ставлення до навчання належить навчальному процесові, його змісту, методам, усій організації як індивідуальної, так і колективної навчальної діяльності учнів. Розрізняють два види мотивів: пізнавальні мотиви, пов'язані зі змістом навчальної діяльності і процесом її виконання; соціальні мотиви, пов'язані з різноманітними соціальними взаємодіями школяра з іншими людьми.

У групі пізнавальних мотивів виділяють такі, які полягають в орієнтації школярів на оволодіння новими знаннями. Це може бути інтерес до нових цікавих фактів, явищ, інтерес до істотних властивостей явищ, об'єктів, інтерес до перших дедуктивних висновків, інтерес до закономірностей у навчальному матеріалі, до теоретичних принципів, ключових, фундаментальних ідей тощо. До цієї групи належать навчально-пізнавальні мотиви, які полягають в орієнтації школярів на засвоєння способів здобування знань, на інтерес до них.

Надзвичайно важливим для школяра є мотив розуміння. Успіх розуміння залежить від спонукальних мотивів. Основними спонуканнями є потреби людей, їхні інтереси, допитливість, жага до знань. Аналіз наукової літератури свідчить, що питання формування позитивної установки на навчання стосується як педагогіки, так і вікової та педагогічної психології і розглядається в рамках дослідження особистісного підходу. Сучасні вимоги до формування особистісного підходу поступово визначалися в дослідженнях таких відомих психологів, як І.С. Якиманська, К.О. Абдульханова-Славська, В.В. Давидов, В.О. Моляко, І.Д. Бех, С.І. Подмазін та ін. Проблеми позитивного ставлення саме до уроків трудового навчання розглядалися в дослідженнях Д.О. Тхоржевського, В.К. Содоренка, О.М. Коберника.

Метою дослідження є розгляд умов, які впливають на формування позитивного ставлення учнів до уроків трудового навчання.

Для того, щоб учень по-справжньому включився в роботу на уроках трудового навчання, потрібно, щоб завдання, які ставляться перед ним в ході діяльності, були не тільки зрозумілі, але й внутрішньо прийняті ним, тобто стали значущими для нього. У трудовому навчанні й вихованні учнів найважливіше значення має мотивація їх трудових зусиль. Праця дітей повинна бути значною в їх очах, корисною, необхідною для суспільства. У формуванні мотивації до навчання і трудової діяльності, поза сумнівом, особливо значущим є інтерес. Інтерес дитини до конкретної діяльності служить необхідною передумовою навчання. За наявності стійкого інтересу значно полегшується процес розвитку в неї когнітивних функцій і життєво важливих умінь.

Значний вплив на створення позитивної мотивації трудових зусиль на уроках трудового навчання має створення ситуації гарантованого успіху в кожного учня. Радість успіху окрилює учня, укріплює упевненість у своїх силах і надихає на подальшу активну діяльність. На жаль, ця закономірність ще мало використовується педагогами при організації як навчальної, так і трудової діяльності учнів. Частіше за все вчителі зосереджують свою увагу на помилках у діяльності учнів, а не на їх успіхах, що призводить до глибоких переживань, збентеження й часто до негативного ставлення до уроків трудового навчання. Тому вчителю трудового навчання необхідно організувати роботу учнів так, щоб вона забезпечувала успішне виконання ними трудових завдань. А для цього необхідно ставити перед учнями посильні завдання й наперед озброювати їх знаннями й вміннями, необхідними для досягнення успіху. Для досягнення ситуації успіху важливу роль відіграє інтерес. Щоб виховати в дитини здорове прагнення до досягнення наміченої мети, учителі самі повинні відчувати щирий інтерес до своєї діяльності й об'єктивно відноситися до успіхів і невдач учнів. Поведінка, орієнтована на досягнення бажаного результату, припускає наявність у кожної людини мотивів досягнення успіху.

Педагогу необхідно більш диференційовано підходити до оцінювання результатів виконання поставлених завдань. Оцінюючи результат, учитель звичайно порівнює досягнення одних учнів з досягненнями інших. Психологічно більш виправдане порівняння сьогоднішніх власних результатів дитини з попередніми і тільки тоді із загальним нормативом. Інтерес формується і стає стійким тільки в тому випадку, якщо діяльність успішна, а вміння оцінюються об'єктивно й позитивно.

Можна зазначити, що компетентний і вимогливий педагог, який насправді любить дітей, досягає найкращих результатів, і його найбільше поважають учні. Алгоритм діяльності вчителя може бути таким: чіткі норми вимог, максимальна допомога учням у їхній праці, справедливе оцінювання кінцевого результату, при цьому вся діяльність відбувається на тлі позитивного ставлення учителя до дітей.